

бюджетних коштів виділяється на підтримку вищої освіти. Освітні послуги, крім того, що являється одночасно і послугою і товаром, є соціальним благом, доступ до якого має право кожна особа. Право на освіту являється обов'язком, тому що наявність освіти є основою для саморозвитку та вдосконалення не лише окремої особи, а й усього суспільства.

### **Список використаних джерел**

1. Крак Б.Р. Создание предпринимательских университетов: организационные направления трансформации/ пер. с англ. А. Смирнова; Гос. Ун-т. – Высшая школа экономики, 2011. – 240 с.
2. Масатеру Б. Кто должен оплачивать высшее образование? Японский взгляд на проблему / Б. Масатеру // Высшее образование в Европе . – 2004. – № 1. – С. 42-47.

## **ІНВЕСТИЦІЇ ЯК ФАКТОР СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ**

*Бабміндра Д. І., д. е. н., професор,  
Кобець К. М., студентка,  
Запорізький національний університет*

Інвестиції та фінансування відіграють важливу роль у підтримці переходу до низьковуглецевого, ресурсоефективного та соціально інклюзивного розвитку туризму. В сучасних умовах існує необхідність переходу до інвестиційної та фінансової практики, що підтримує сталий туризм, зокрема інституції та інструменти для зеленого фінансування та інвестицій.

Інвестиції в туризм – це розміщення капіталу інвесторів у туристичному бізнесі з метою одержання прибутку. Оскільки капітал є одним із головних факторів виробництва, можливості туріндустрії виробляти продукти прямо залежать від обсягу капіталу, який інвестується [1]. Інвестиційні можливості для

підтримки зелених інновацій у туризмі полягають у наступних напрямках [2].

1. Енергоефективний перехід: в секторі туризму є достатньо можливостей для інвестицій в екологічні показники, включаючи вдосконалення системи охолодження, телебачення та відео, кондиціонування, опалення та прання.

2. Управління водними ресурсами: є можливості для фінансування «зелених» виконавців, які підвищують ефективність внутрішньої води на одного туриста.

3. Управління відходами: існує багато аспектів, на яких покращення управління відходами може підвищити стійкість туризму, підвищити ефективність використання ресурсів, підвищити привабливість напрямків і створити можливості для працевлаштування.

4. Біорізноманіття: підтримка екосистем лежить в основі сталого туризму. Є можливості для зелених виконавців і зелених новаторів у захисті природної ресурсної бази при одночасному включенні сталого туризму.

5. Культурна спадщина: інвестиції, які підтримують культурну спадщину, пропонуючи можливості для продовження, омолодження або підвищення традицій, покращують туристичну пропозицію та сприяють розподілу переваг туризму серед місцевого населення.

Джерела фінансування для сталого туризму інвестицій можуть бути як державними або приватними, національними або іноземного походження. Наразі в деяких країнах існує підвищення мотивації для державного і приватного секторів інвестувати в створення сталого туризму, і ринок зелених облігацій та інших джерел зеленого фінансування розширюється. У Фінляндії, наприклад, 25% європейських регіональних фондів розвитку в даний час спрямовані на фінансування бізнесу щодо скорочення викидів вуглекислого газу, в тому числі і в готельному секторі.

Державні установи можуть розширити субсидії для екологічних і соціальних проектів. Розглянемо світові практики, які стимулюють і підтримують перехід до екологічно чистих і кліматично стійких туристичних економік. Зокрема, Північний інвестиційний банк фінансує розробку стійких проектів всіх розмірів в Балтійському регіоні, в тому числі зелених проектів дорожньої інфраструктури в Фінляндії і екологічних проектів для малих і середніх підприємств в Норвегії. Станом на жовтень 2017 року, фінансуються п'ять проектів, пов'язаних з туризмом. У Норвегії місто Берген має 20 річну кредитну програму у розмірі 108 млн євро для фінансування системи очищення стічних вод, де туризм зростає. Місто вітає близько 500 000 відвідувачів і 350 круїзів в рік. В Ісландії вигоди сектор туризму (поряд з рибальством, нерухомості і сільського господарства) від програми кредитування в 66,6 мільйона євро за 7 років для фінансування інвестицій та екологічних проектів для малого і середнього бізнесу, а також програму кредитування 10 років на суму 12 мільйонів євро для фінансування R&D і інфраструктура ІКТ.

Підтримку туризму в рамках Ініціативи з навколишнього середовища здійснює Triodos банк, який, наприклад, надає кредити для стійкого бізнесу туризму, інвестуючи в покупку і розвиток нерухомості, поновлювані джерела енергії і зелений туризм. Він підтримує розвиток стійких готелів в Сполученому Королівстві, в тому числі надання кредиту на Wheatland ферму встановлення вітрових турбін Valebarn Eco Lodge. Triodos банк надає кредити тільки для підприємств, які були або знаходяться в процесі, сертифікації зеленого туризму. Це забезпечує процентну знижку ставки 1% для підприємств, що працюють в напрямку сертифікації. В Іспанії, Міністерство енергетики, туризму і Digital Agenda, недавно представили ініціативу-грант на суму 60 мільйонів євро для сприяння цифровізації і енергетичній

ефективності з використанням ІКТ в місцевих туристичних напрямках.

Участь державного сектора у фінансуванні сталого розвитку туризму необхідно, щоб розблокувати фінансування, створити стимули та потенціал. Про це свідчить діяльність наднаціональних, національних і субнаціональних державних фінансових установ, в тому числі зелених інвестиційних банків, які націлені на фінансування для залучення приватних інвестицій в низьковуглецеву інфраструктуру.

### **Список використаних джерел**

1. Мальська М.П. Міжнародний туризм і сфера послуг. URL: <https://westudents.com.ua/glavy/91728-127-nvestits-v-turizm.html>
2. OECD Tourism Trends and Policies 2018. URL: <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/tour-2018-en.pdf?expires=1559487445&id=id&accname=guest&checksum=35007852E7CC7F53AAFB881940C9EB80>

## **ПРОБЛЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ДЛЯ СТАРТАПІВ**

*Лобода Н. О., к. е. н., доцент,  
Грант М., бакалавр,  
Львівський національний університет ім. І. Франка*

Бухгалтерський облік займає одну з головних частин у єдиній системі господарського обліку. Його можна розглядати як галузь наукових знань, а також як вид практичної діяльності, оскільки він організовується на кожному підприємстві незалежно від форми власності. Бухгалтерський облік надає інформацію про стан і рух засобів суб'єкта господарювання, джерела їх утворення і господарські процеси, пов'язані із постачанням матеріалів,